

Prop. 5 L

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven

*Tilråding fra Miljøverndepartementet 15. november 2013,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Miljøverndepartementet foreslår å endre rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven slik at gebyret for tinglysing i fast eiendom og kraftledningsregisteret ikke lenger skal være knyttet til rettsgebyret etter rettsgebyrloven.

Endringene er i all hovedsak av teknisk art. Endringene vil gi bedre systematikk i regelverket, gebyrsatsene blir mer oversiktlige og det vil bli enklere å justere satsene i tråd med kostnadsutviklingen. Lovforslaget innebærer i seg selv ingen endring i gebyrenes størrelse. Eventuelle endringer i de samlede gebyrinntektene vil fortsatt bli bestemt av Stortinget i det årlige budsjettvedtaket. I Prop. 1 S (2013–2014) for Miljøverndepartementet er det foreslått å senke tinglysingsgebyret.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Innledning

Miljøverndepartementet varslet en gjennomgang av gebyrreglene i Prop. 1 S (2012–2013), jf. side 144 i boks 8.5 om tinglysingsgebyret:

«Vidare vil tinglysingsgebyra bli gjennomgått med sikte på å kople dei frå rettsgebyret frå og

med 2014. Ettersom tinglysingsmyndet ikkje lenger ligg i domstolane, er det heller ikkje naturleg at reglane om gebyrfastsetjinga ligg i rettsgebyrlova, og at storleiken på gebyra er knytt opp mot rettsgebyret. Regjeringa vil på denne bakgrunn setje i gang eit regelverksarbeid med sikte på å få føresegner om gebyr inn i tinglysingslova med forskrifter. Ei frikopling frå rettsgebyret krev ei endring av rettsgebyrlova, tinglysingslova og burettslagslova. Vidare må tinglysingsforskrifta òg endrast.»

Tinglysingsgebyret ble også omtalt i Prop. 1 LS (2012–2013) Skatter, avgifter og toll 2013, avsnitt 13.2 side 180-181.

Som en oppfølging av dette sendte Miljøverndepartementet 21. juni 2013 et høringsnotat med forslag til lov- og forskriftsendringer på alminnelig høring. Forslaget omfattet endringer i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr, lov 1. juli 1927 nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger, lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing og forskrift 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing. Forslaget omfattet videre oppheving av forskrift 12. juni 2006 nr. 623 om betaling for registrering av retter på andel i borettslag i grunnboken. Reglene om gebyr ble i høringsnotatet av 21. juni 2013 foreslått samlet i en ny forskrift om gebyr for tinglysing, registrering eller anmerking i grunnboken og kraftled-

ningsregisteret. Høringsfristen ble satt til 16. september 2013.

2.2 Høringen

Lovforslaget ble sendt på alminnelig høring til følgende høringsinstanser:

- Finansdepartementet
- Justis- og beredskapsdepartementet
- Kommunal- og regionaldepartementet
- Olje- og energidepartementet
- Nærings- og handelsdepartementet

- Statens kartverk
- Toll- og avgiftsdirektoratet

- Advokatforeningen
- Finans Norge
- Norges Eiendomsmeglerforbund

Det har kommet inn syv høringsuttalelser. Disse er fra Olje- og energidepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Finans Norge, Kartverket, Toll- og avgiftsdirektoratet og Statens vegvesen.

Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet hadde ingen merknader til forslagene til lovendring. De øvrige høringsinstansene har kommet med enkelte merknader til høringsnotatet.

3 Nærmere om forslaget til endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven

3.1 Gjeldende rett

Rettsgebyrloven kapittel 6 omhandler tinglysing og registrering mv. i grunnboken og kraftledningsregisteret. Det er også gitt enkelte bestemmelser knyttet til tinglysing i grunnboken og registrering i kraftledningsregisteret i rettsgebyrloven kapittel 1.

Burettslagslova § 6-16 inneholder en hjemmel for departementet til å gi forskriftsbestemmelser om gebyr for registreringer etter loven.

3.2 Forslaget i høringsnotatet

For å kunne frigjøre gebyret for tinglysing av fast eiendom og registrering av borettslagsandeler og registrering i kraftledningsregistret fra rettsgebyret, ble det foreslått å gjøre endringer i flere lover

og forskrifter. De lovendringer som ble foreslått var i hovedsak av retsteknisk karakter og hadde ikke til hensikt å føre til realitetsendringer. Når det gjelder størrelsen på gebyret, må dette behandles i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen og var ikke gjenstand for høring.

I høringsnotatet ble det foreslått å endre rettsgebyrloven slik at bestemmelsene knyttet til tinglysing, registrering og anmerkning i grunnboken og kraftledningsregisteret ble tatt ut. Til erstatning for reglene i rettsgebyrloven, foreslo Miljøverndepartementet en ny gebyrbestemmelse i tinglysingsloven § 12 b og i kraftledningsregisterloven § 16 som i all hovedsak tilsvarende gjeldende hjemmel for gebyr i burettslagslova § 6-16. De nærmere bestemmelsene om gebyr for tinglysing i fast eiendom og registrering av borettslagsandeler og i kraftledningsregisteret ble foreslått at skulle gis i en felles forskrift.

Forholdet til kraftledningsregisteret ble ikke omtalt i Prop. 1 S (2012–2013). Miljøverndepartementet vurderte det likevel som hensiktsmessig at også reglene om gebyr for registrering i dette registeret ble tatt ut av rettsgebyrloven og ble samlet i den samme forskriften som gjelder for annen tinglysing som i dag utføres av Statens kartverk. Dette ble derfor tatt inn som en del av høringen.

Slik Miljøverndepartementet vurderte det, medfører ikke forslaget til lovendringer behov for endringer av burettslagslova. Bestemmelser om gebyr for registrering av andel i borettslag er allerede gitt i forskrifts form.

3.3 Høringsinstansenes syn

Det har kommet inn syv høringsuttalelser. Disse er fra Olje- og energidepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Finans Norge, Kartverket, Toll- og avgiftsdirektoratet og Statens vegvesen.

Olje- og energidepartementet og *Nærings- og handelsdepartementet* har ingen merknader til forslagene til lovendring.

Vegvesenet har merknader knyttet til utkastet til ny forskrift om gebyr for tinglysing, registrering eller anmerkning i grunnboken og kraftledningsregisteret, men ikke til forslaget til lovendring. Tilsvarende gjelder for høringsuttalelsen fra Toll- og avgiftsdirektoratet.

Finans Norge skriver bl.a. i sin høringsuttalelse at de

«forutsetter at gebyrenes størrelse vil bli tilpasset tinglysingsmyndighetenes faktiske kostna-

der ved tinglysing, registrering eller anmerking i grunnboken, og at avgiften ikke vil få et fiskalt preg.»

Justis- og beredskapsdepartementet mener at forskriftshjemmelen i ny § 12 b første ledd fjerde punktum i tinglysingsloven bør formuleres mer presist og at det bør fremgå uttrykkelig at departementet i forskrift kan bestemme at det skal betales for tjenestene, at departementet skal fastsette prisene for tjenestene og fastsette reglene for gjennomføring av innbetalingen. Justis- og beredskapsdepartementet foreslår følgende formulering:

«Departementet kan i forskrift bestemme at det skal betales for tilgang til tjenester for (...). Departementet kan i forskrift bestemme prisene for tjenestene og gi regler for gjennomføringen av innbetalingen.»

Når det gjelder oppregningen av enkelte typer tjenester, mener Justis- og beredskapsdepartementet at det bør sies uttrykkelig at det dreier seg om utskrifter av, elektroniske søk i, uttrekk av og endringer i grunnboken. Når det gjelder formuleringen «uttrekk», stilles det spørsmål ved om det er mer presist å bruke formuleringen «massive uttrekk». Det påpekes også at det er uklart hva som menes med begrepet «endringer» samt at formuleringen «mv.» bør fjernes fra bestemmelsen. Videre stiller Justis- og beredskapsdepartementet spørsmål ved om reglene i ny § 12 b annet til femte ledd skal gjelde for tjenestene i § 12 b første ledd fjerde punktum.

Statens kartverk skriver i sin høringsuttalelse at det i ny § 12 b i tinglysingsloven bør gå klart frem om betaling for «tilgang til tjenester, elektroniske søk, uttrekk, endringer mv.» skal være underlagt de øvrige bestemmelsene i § 12 b om innkreving og anke. Videre skriver Statens kartverk at når det gjelder forslaget til nytt siste ledd om anke og klage, vil det være en fordel om man velger formuleringen anke (og ikke klage) da reglene om anke i tinglysingsloven fullt ut skal gjelde for gebyravgjørelser og da er ikke begrepet «klage» lenger dekkende.

3.4 Departementets vurdering

Miljøverndepartementet er enig med Justis- og beredskapsdepartementet og Statens kartverk i at slik forslaget til ny § 12 b er formulert i høringsnotatet fremstår det som uklart om reglene i annet til femte ledd skal gjelde for tjenestene i

§ 12 b første ledd fjerde punktum. Miljøverndepartementet foreslår derfor å flytte denne bestemmelsen slik at den blir siste ledd i § 12 b samtidig som at det sies uttrykkelig i de spesielle merknadene at bestemmelsene om betaling av gebyr i annet til femte ledd ikke gjelder for siste ledd. Miljøverndepartementet foreslår samtidig at den aktuelle bestemmelsen får en noe annen utforming, i tråd med Justis- og beredskapsdepartementets forslag. Dette vil bidra til å klargjøre innholdet i bestemmelsen ytterligere. Følgende ordlyd foreslås derfor:

«Departementet kan i forskrift bestemme at det skal betales for tilgang til tjenester for utskrifter av, elektroniske søk i og massive uttrekk av grunnboken. Departementet kan i forskrift bestemme prisene for tjenestene og gi regler for gjennomføringen av innbetalingen.»

Miljøverndepartementet endrer også ankebestemmelsen i tinglysingsloven § 12 b og kraftledningsregisterloven § 16 i tråd med det Statens kartverk foreslår slik at bestemmelsene kun omtaler anke og ikke klage.

På bakgrunn av disse vurderingene har Miljøverndepartementet kommet til at forslaget til endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven som fremkom i høringsnotatet følges opp, med de mindre endringene som fremkommer ovenfor.

I tillegg er Miljøverndepartementet blitt gjort oppmerksom på at lov 21. juni 2013 nr. 100 om fastsetjing og endring av egedoms- og rettshøve på fast egedom m.m. § 9-7 nr. 11 gjør en mindre endring i gebyrbestemmelsen i rettsgebyrloven § 22 som skal tre i kraft 1. januar 2016. Som følge av at rettsgebyrloven § 22 oppheves, foreslår Miljøverndepartementet også å oppheve lov om fastsetjing og endring av egedoms- og rettshøve på fast egedom m.m. § 9-7 nr. 11. Miljøverndepartementet vil i stedet sørge for at den aktuelle bestemmelsen ivaretas i forskrifts form.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Gebyrsatsene vil bli tatt inn i ny forskrift om gebyr for tinglysing, registrering eller anmerking i grunnboken og kraftledningsregisteret. For øvrig vil forslaget til lovendringer ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser.

Eventuelle endringer i de samlede gebyrinntektene vil som i dag bli bestemt av Stortinget i

det årlige budsjettvedtaket. I Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014 og i Prop. 1 S (2013–2014) for Miljøverndepartementet er det foreslått å senke tinglysingsgebyret for dermed å oppnå kostnadsriktig prising i tråd med Finansdepartementets retningslinjer for gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger.

5 Merknader til lovforslaget

5.1 Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr

Til § 23 a

Bestemmelsen fastslår at for anke mot tinglysings- og registreringsavgjørelser etter tinglysingsloven, burettsslagslova og kraftledningsregisterloven betales seks ganger rettsgebyret. Disse sakene gjelder anke til lagmannsretten over avgjørelser fattet av tinglysingsmyndighetene, og skal fortsatt være knyttet til rettsgebyret. Bestemmelsen presiserer at den omfatter tinglysings- og registreringsavgjørelser etter lov om tinglysing, lov om burettslag og lov om registrering av elektriske kraftledninger, og er dermed endret slik at den inkluderer registreringsavgjørelser etter lov om burettslag. Bestemmelsen erstatter således tilsvarende bestemmelse i forskrift om registreringsgebyr for burettsslagsandel § 5 første ledd.

5.2 Lov 1. juli 1927 nr. 01 om registrering av elektriske kraftledninger

Til § 16 nytt annet til sjette ledd

Annet ledd fastslår at for registrering eller anmerkning i kraftledningsregisteret skal det betales et gebyr. Kongen skal gi forskrift om størrelsen på gebyret. Det kan også gis bestemmelser om gjennomføringen av innbetalingen, som for eksempel om betalingen skal skje forskuddsvis eller etterskuddsvis. Kongen kan fastsette fritak fra plikten til å betale gebyr. En i all hovedsak tilsvarende bestemmelse finnes i burettsslagslova § 6-16 (1) første, annet og tredje punktum.

Tredje ledd fastslår at gebyret skal betales av den som har begjært forretningen. Den som har begjært en bestemt forretning, må også betale for andre gebyrpliktige forretninger som nødvendig følger med den forretningen som er begjært. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 2 første ledd når det gjelder registrering i kraftledningsregisteret. Burettsslagslova § 6-16 (2) har en tilsvarende bestemmelse.

Fjerde ledd fastslår at dersom en forretning er begjært av en person eller en myndighet på vegne av en annen, blir begge ansvarlige for gebyret. Har staten begjært en forretning på vegne av noen, kan staten kreve refusjon av denne med mindre noe annet følger av lov. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 2 tredje ledd når det gjelder registrering i kraftledningsregisteret. Burettsslagslova § 6-16 (3) har en i all hovedsak tilsvarende bestemmelse.

Femte ledd fastslår at krav på betaling fra andre enn stat, fylkeskommune eller kommune er tvangsgrunnlag for utlegg. Slike krav innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet har bestemt noe annet. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 3 tredje og fjerde ledd når det gjelder registrering i kraftledningsregisteret. Ordlyden i bestemmelsen er noe endret uten at dette innebærer en realitetsendring. Bakgrunnen for endringen er at lov om Statens innkrevingsentral trådte i kraft 1. juni 2013.

Sjette ledd fastslår at gebyravgjørelser kan ankes etter de regler som gjelder for overprøving av registreringsavgjørelser under forretningen. Kraftledningsregisterloven fastslår i § 1 at tinglysingsloven §§ 2 og 3 og §§ 7 til 10 b gjelder tilsvarende så langt de passer. Bestemmelsene om anke når det gjelder tinglysingsavgjørelser fremkommer av tinglysingsloven §§ 10, 10a og 10b. Disse bestemmelsene kommer altså til anvendelse også for gebyravgjørelser knyttet til kraftledningsregisteret. Anke har ikke oppsettende virkning. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 5 a nr. 4 og § 5 b første, tredje og fjerde ledd når det gjelder registrering i kraftledningsregisteret.

5.3 Lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing

Til ny § 12 b

Første ledd fastslår at det skal betales et gebyr for tinglysing, registrering eller anmerkning i grunnboken og at det er departementet som skal gi forskrift om størrelsen på gebyret. Det kan også gis bestemmelser om gjennomføringen av innbetalingen, som for eksempel om betalingen skal skje forskuddsvis eller etterskuddsvis. Departementet kan også i forskrifts form gi fritak fra plikten til å betale gebyr. En i all hovedsak tilsvarende bestemmelse finnes i burettsslagslova § 6-16 (1) første, annet og tredje punktum.

Annet ledd fastslår at gebyret skal betales av den som har begjært forretningen. Den som har begjært en bestemt forretning må også betale for

andre gebyrpliktige forretninger som nødvendig følger med den forretningen som er begjært. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 2 første ledd når det gjelder tinglysing i grunnboken. Burettslagslova § 6-16 (2) har en tilsvarende bestemmelse.

Tredje ledd fastslår at dersom en forretning er begjært av en person eller en myndighet på vegne av en annen, blir begge ansvarlige for gebyret. Ved tinglysing av skjøte og andre dokumenter som har sammenheng med salg av fast eiendom, er meglerforetak som bistår avtalepartene med oppgaver som nevnt i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 3-9 første ledd nr. 1, 2 eller 4 også ansvarlig for gebyret uavhengig av om meglerforetaket har begjært forretningen. Har staten begjært en forretning på vegne av noen, kan staten kreve refusjon av denne med mindre noe annet følger av lov. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 2 tredje ledd når det gjelder tinglysing i grunnboken. Burettslagslova § 6-16 (3) har en i all hovedsak tilsvarende bestemmelse.

Fjerde ledd fastslår at krav på betaling fra andre enn stat, fylkeskommune eller kommune er tvangsgrunnlag for utlegg. Slike krav innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet har bestemt noe annet. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 3 tredje og fjerde ledd når det gjelder tinglysing i grunnboken. Ordlyden i bestemmelsen er noe endret uten at dette innebærer en realitetsendring. Bakgrunnen for endringen er at lov om Statens innkrevingsentral trådte i kraft 1. juni 2013.

Femte ledd fastslår at gebyravgjørelser som gjelder tinglysing, registrering og anmerkning

kan ankes etter de regler som gjelder for overprøving av tinglysingsavgjørelser under forretningen. Bestemmelsene om anke når det gjelder tinglysingsavgjørelser fremkommer av tinglysingsloven §§ 10, 10 a og 10 b. Anke har ikke oppsettende virkning. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 5 a nr. 4 og § 5 b første, tredje og fjerde ledd når det gjelder tinglysing i grunnboken.

Sjette ledd fastslår at departementet ved forskrift kan gi særskilte regler om betaling for tilgang til tjenester for utskrifter av, elektroniske søk i og massive uttrekk av grunnboken. Departementet kan i forskrift også bestemme prisene for tjenestene og gi regler for gjennomføringen av innbetalingen. Bestemmelsen er gitt en noe annen formulering enn bestemmelsen i rettsgebyrloven § 23 tredje ledd for å være bedre tilpasset de elektroniske tjenestene som tilbys fra Statens kartverk i dag samt nye tjenester som vil gi mulighet for massive uttrekk av opplysninger fra grunnboken. Bestemmelsen erstatter rettsgebyrloven § 23 tredje ledd. Betalingen med hjemmel i denne bestemmelsen er ikke omfattet av bestemmelsene om betaling av gebyr i annet til femte ledd.

Miljøverndepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i rettsgebyrloven, kraftledningsregisterloven og tinglysingsloven

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

§ 5 a nr. 4 oppheves. Nåværende nr. 5 blir nytt nr. 4.

§ 21 oppheves.

§ 22 oppheves.

§ 23 oppheves.

§ 23 a skal lyde:

For anke mot tinglysings- og registreringsavgjørelser etter tinglysingsloven, burettslagslova og kraftledningsregisterloven betales 6 ganger rettsgebyret.

II

I lov 1. juli 1927 nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger gjøres følgende endringer:

§ 16 nytt annet til sjette ledd skal lyde:

For registrering eller anmerkning i kraftledningsregisteret skal det betales et gebyr. Kongen gir forskrift om størrelsen på gebyret og om gjennomføringen av innbetalingen. Kongen kan fastsette fritak fra plikten til å betale gebyr.

Gebyret skal betales av den som har begjært forretningen. Den som har begjært en bestemt forretning, må også betale for andre gebyrpliktige forretninger som nødvendig følger med den forretningen som er begjært.

Er en forretning begjært av en person eller en myndighet på vegne av en annen, blir begge ansvarlige for gebyret. Har staten begjært en forretning på vegne av noen, kan staten kreve refusjon av denne med mindre noe annet følger av lov.

Krav på betaling fra andre enn stat, fylkeskommune og kommune er tvangsgrunnlag for utlegg. Krav som nevnt i første punktum innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

Gebyravgjørelser som gjelder registrering og anmerkning, kan ankes etter de regler som gjelder for overprøving av registreringsavgjørelser under forretningen. Anke har ikke oppsettende virkning. Underinstansen skal tilrettelegge saken for overinstansen og gi slik redegjørelse for saken som er nødvendig for overinstansen. Om dekning av sakskostnader av det offentlige gjelder forvaltningsloven § 36 første ledd og tredje ledd første og annet punktum tilsvarende.

III

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endringer:

Ny § 12 b skal lyde:

For tinglysing, registrering eller anmerkning i grunnboken skal det betales et gebyr. Departementet skal gi forskrift om størrelsen på gebyret og om gjennomføringen av innbetalingen. Departementet kan fastsette fritak fra plikten til å betale gebyr.

Gebyret skal betales av den som har begjært forretningen. Den som har begjært en bestemt forretning, må også betale for andre gebyrpliktige forretninger som nødvendig følger med den forretningen som er begjært.

Er en forretning begjært av en person eller en myndighet på vegne av en annen, blir begge ansvarlige for gebyret. Ved tinglysing av skjøte og andre dokumenter som har sammenheng med salg av fast eiendom, er meglerforetak som bistår avtalepartene med oppgaver som nevnt i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmeistring § 3-9 første ledd nr. 1, 2 eller 4, også ansvarlig for gebyret uavhengig av om meglerforetaket har begjært forretningen. Har staten begjært en forretning på vegne av noen, kan staten kreve refusjon av denne med mindre noe annet følger av lov.

Krav på betaling fra andre enn stat, fylkeskommune og kommune er tvangsgrunnlag for utlegg.

Krav som nevnt i første punktum innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

Gebyravgjørelser som gjelder tinglysing, registrering og anmerkning kan ankes etter de regler som gjelder for overprøving av tinglysingsavgjørelser under forretningen. Anke har ikke oppsettende virkning. Underinstansen skal tilrettelegge saken for overinstansen og gi slik redegjørelse for saken som er nødvendig for overinstansen. Om dekning av sakskostnader av det offentlige gjelder forvaltningsloven § 36 første ledd og tredje ledd første og annet punktum tilsvarende.

Departementet kan i forskrift bestemme at det skal betales for tilgang til tjenester for utskrifter av, elektroniske søk i og massive uttrekk av grunn-

boken. Departementet kan i forskrift bestemme prisene for tjenestene og gi regler for gjennomføringen av innbetalingen.

IV

I lov 21. juni 2013 nr. 100 om fastsetjing og endring av eigheds- og rettshøve på fast eiendom m.m. gjøres følgende endring:

§ 9-7 nr. 11 oppheves.

V

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

